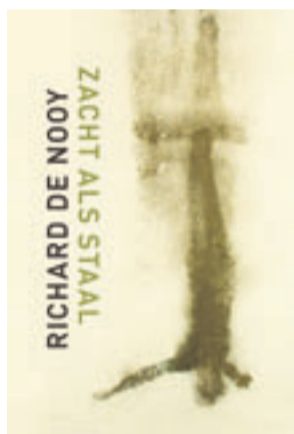

Twee romans over schuld en boete

★★★☆☆

Hans van der Beek:
Wees gegroet
Nijgh & Van Ditmar, €18,95.

★★★☆☆

Richard de Nooy:
Zacht als Staal
Nijgh & Van Ditmar, €17,50.

Richard de Nooy en Hans van der Beek publiceerden kort na elkaar een tweede roman. Twee boeken over schuld en boete, maar soms is de subtiliteit ver te zoeken.

Het eenvoudige verhaal van *Zacht als Staal* wordt nodeloos ingewikkeld verteld: aan het woord is ene J.R. Deo, die later Rem blijkt te heten, alias de Rampenjager. Hij heeft de taak op zich genomen te achterhalen wat werkelijk is gebeurd met de mooie jongen Staal, alias Prinses, een Zuid-Afrikaanse homo (*mofie* in het Afrikaans) die kort tevoren vanonder het ijs op een Amsterdamse gracht is gevist. Hij doet dit door diverse mensen in Staals omgeving te interviewen – een kappersstel, een Poolse jongenshoer, de broer van Staal – maar ook door het verhaal van zijn moeder te vertellen, die na Staals dood haar eigen zoektocht in Amsterdam onderneemt. En dan kruipt hij af en toe ook nog in het hoofd van Staal zelf, ‘maar zo gaat dat in boeken’.

Uit de interviews rijst het tragische verhaal op van een jongen die opgroeit in een gehucht in Zuid-Afrika en al snel leert dat zijn gevoelens voor mannen daar niet op hun plaats zijn. Hij wordt onderworpen aan de vreselijkste therapieën om hem van deze ‘waan’ te genezen, totdat hij door zijn moeder naar Amsterdam wordt gestuurd. Daar komt hij terecht in het warme bad van de homoscene en ontpopt hij zich als de paradijsvogel die hij werkelijk is. En dan loopt het dus fout, al blijkt de ware toedracht tot zijn dood min-

der schokkend te zijn dan de verteller suggereert.

En dat is ook de werkelijke makke van het boek: De Nooy heeft zo graag een ‘heftig’ boek willen schrijven. Zeker, het wemelt van de hoeren, pooiers, darkrooms, dealers en de nachten zijn lang en wild en overall loert gevaar, maar ik geloof er geen bal van. De gespierde taal en de clichés buitelen over elkaar heen: hoeren zijn ‘schaarsgekleed’, hangen ‘bevallig’ tegen kozijnen en staren ‘met lege ogen’ voor zich uit. De Nooy taal heeft de subtiliteit van een drillboor, waardoor het in beginsel aangrijpende verhaal telkens aan de oppervlakte blijft ste-

Subtiliteit met toffe jongensproza soms ver te zoeken

ken en nergens invoelbaar is.

Ook Hans van der Beeks tweede roman wordt geregeld ontsierd door toffe jongensproza, maar daar staat een heleboel tegenover. *Wees gegroet* is het verhaal van twee broers die ieder op hun eigen manier proberen met het verlies van hun aan kanker gestorven moeder om te gaan. Jannes is een barman die het leven liefst licht en luchtig tot zich neemt, terwijl Henri een gewijde priester is die zich heeft aangesloten bij een kleine groep gelovigen in

Zwitserland, die, zoals zovele afsplitsingen, menen het ware geloof in pacht te hebben.

Nadat Jannes ook nog door de liefde van zijn leven is verlaten, besluit hij zijn broer op te zoeken. Het moge duidelijk zijn dat Van der Beek dit gegeven aangrijpt om vooral Jannes los te laten gaan over de absurditeit van een geloof dat het lijden van zijn moeder goed weet te praten en stelt dat de zes miljoen omgebrachte Joden in de Tweede Wereldoorlog in het niet vallen bij de miljoenen abortussen die jaarlijks worden gepleegd. Maar gelukkig weet Van der Beek ook genoeg ruimte te laten voor de zienswijze van Henri, die soms zo ijzingwekkend consequent is dat je ook dáár als lezer geneigd bent in mee te gaan.

Hoewel het proza van Van der Beek de betere oneliner soms niet weet te overstijgen en zijn argumenten tegen het geloof niet het niveau halen van bijvoorbeeld Richard Dawkins (‘Jannes zag geloof als onanie. Gewoon lekker doen als je die behoefte voelt, maar praat er verder met niemand over als je blijft, dat is ook weer nergens voor nodig’), weet hij bij vlagen ook echt te ontroeren. Vooral de hoofdstukken waarin Jannes de laatste maanden van zijn moeder beschrijft, zijn aangrijpend, juist omdat Van der Beek hier alle gevatheid laat varen en alle ruimte laat aan het rauwe verdriet. Dat het verhaal ten slotte eindigt met een – excuus – duveltje uit een doosje, zij hem vergeven.

JASPER HENDERSON

top tien

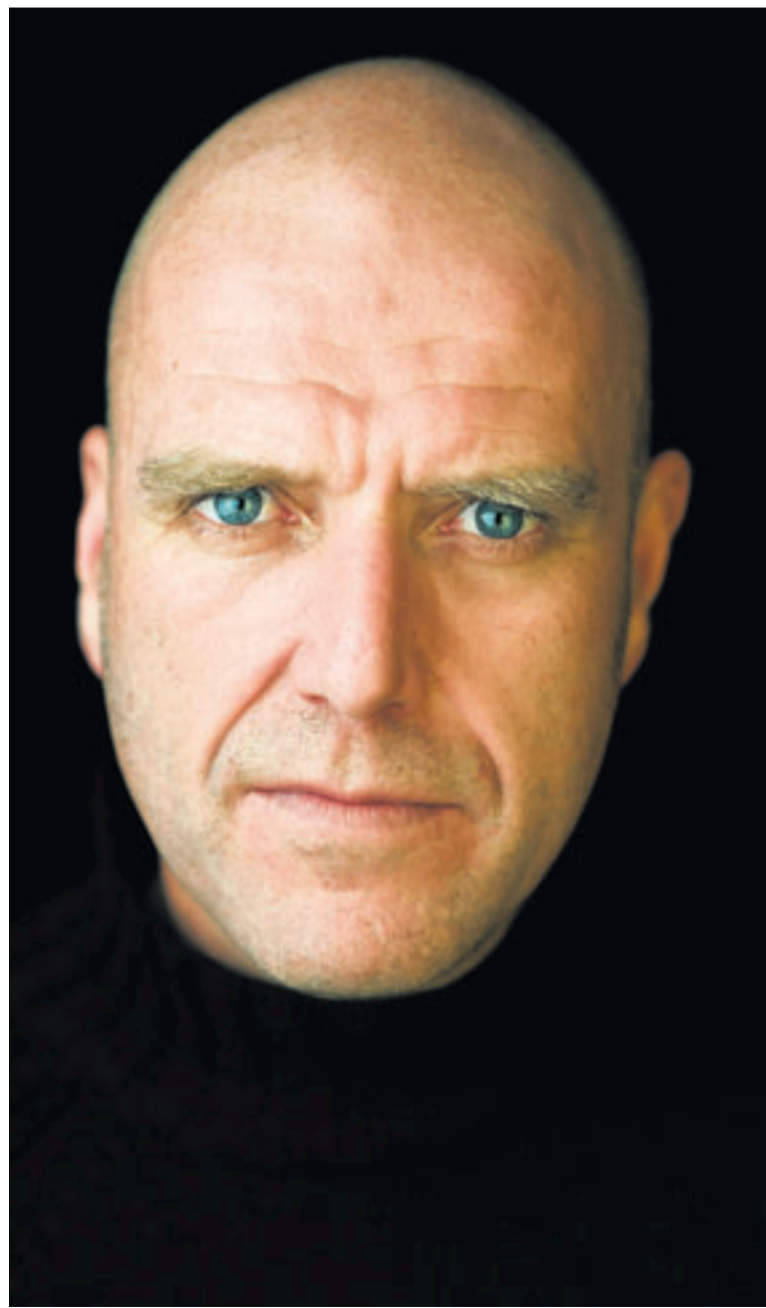
Deze week het best verkocht bij Selexyz Scheltema

1. (6) **Adriaan van Dis**
Tikkop
Augustus, €18,95.
2. (1) **Jonathan Franzen**
Vrijheid
Prometheus, €19,95.
3. (2) **Arthur Japin**
Vaslav
De Arbeiderspers, €21,95.
4. (7) **Jan Siebelink**
Het lichaam van Clara
De Bezige Bij, €19,90.
5. (4) **Dimitri Verhulst**
De laatste liefde van mijn moeder
Contact, €19,95.
6. (3) **Hans Keilson**
In de ban van de tegenstander
Van Gennep, €19,90.
7. (9) **Maurice Sekely**
Ego Faber
Anthos, €17,95.
8. (-) **Franca Treur**
Confetti op de dorsuloer
Prometheus, €17,95.
9. (5) **Paulo Coelho**
De beschermengel
De Arbeiderspers, €16,90.
10. (8) **Remco Campert**
Om vijf uur in de middag
De Bezige Bij, €15,90.

Hans van der Beek

FOTO RON PICHEL/GPD

Richard de Nooy

FOTO SANDER NIEUWENHUYNS/HOLLANDSE HOOGTE